

ایران، سوریه و ترکیه؛ مثلث جدید قدرت در خاورمیانه

تحلیل‌گر و سردبیر فرانسوی پایگاه خبری "تحلیلی" و "ولترنت" طی مقاله‌ای به بررسی شکست سیاست‌های آمریکا در منطقه خاورمیانه و شکل‌گیری استراتژی جدیدی با محوریت ایران، سوریه و ترکیه پرداخته است...

تحلیل‌گر و سردبیر فرانسوی پایگاه خبری "تحلیلی" و "ولترنت" طی مقاله‌ای به بررسی شکست سیاست‌های آمریکا در منطقه خاورمیانه و شکل‌گیری استراتژی جدیدی با محوریت ایران، سوریه و ترکیه پرداخته است. به گزارش فارس، شکست غرب در شکل‌دهی "خاورمیانه بزرگ"، میدان را برای ایجاد یک اتحاد جدید باز کرده و در نتیجه هم‌اکنون شاهد تشکیل مثلث تهران دمشق آنکارا هستیم.

بر اساس این گزارش، "تیری میسان" تحلیل‌گر سیاسی و سردبیر پایگاه خبری "تحلیلی" و "ولترنت" با بیان این مطلب در مقاله‌ای با تأکید بر آنکه تنها طی چند ماه کل موازنه قدرت در منطقه خاورمیانه به هم خورده و تغییر کرده است، نوشت: طی ماه‌های اخیر توازن قدرت در منطقه خاورمیانه شاهد یک تغییر کلی بوده که طی آن توانایی‌ها و موقعیت‌های تعدادی از بازیگران این منطقه تغییر کرده است.

بنیانگذار بنیاد "کنفرانس محور صلح" در ادامه گزارش خود به برخی از تغییرات صورت گرفته در موازنه قدرت منطقه اشاره می‌کند: ×#؛ نیروهای مسلح رژیم صهیونیستی که مدت‌ها به کسب پیروزی عادت کرده بودند، دیگر قادر به کنترل شرایط نیستند. بطوریکه طی یورش سال 2006 آن‌ها علیه لبنان و حمله سال 2008 به غزه، اگرچه افزایش قدرت مخرب خود را ابراز داشتند اما در عین حال نشان دادند که آن‌ها دیگر قادر به دستیابی به اهدافشان مبنی بر نابودی حزب‌الله و حماس نیستند. به علاوه، زرادخانه‌های رژیم صهیونیستی که از سوی ایالات متحده تجهیز شده، دیگر تضمینی بر پیروزی و چیرگی این رژیم نیست. بطوریکه تانک‌های رژیم صهیونیستی که این رژیم قصد داشت از آن‌ها برای انجام حملات برق‌آسا علیه حماس و حزب‌الله استفاده کند، در برابر "آرپی‌جی" های روسی آسیب‌پذیر شده و دیگر کارایی پیشین خود را نداشتند. از سوی دیگر نیروی دریایی رژیم صهیونیستی نیز در سال 2006 از سوی موشک‌های زمین به دریای حزب‌الله تهدید می‌شد. این در حالی است که موشک‌های حزب‌الله هم‌اکنون به تجهیزات ضد پارازیت نیز مجهز شده و از کارایی بیشتری برخوردار هستند. میسان می‌افزاید: در نهایت برتری هوایی اسرائیل نیز دیگر با تکثیر موشک‌های "اس300" در منطقه موضوعیت ندارد.

×#؛ توسعه اقتصادی منطقه شبه‌مستقل کردستان عراق که ایالات متحده در آن اعمال نفوذ می‌کند، تحت کنترل رژیم صهیونیستی بوده و به علاوه آنکه حمایت شدید واشنگتن از کردهای جدایی‌طلب که زیر چتر گروه تروریستی "پ.ک.ک" فعالیت می‌کنند، ارتش ترکیه را وادار به واکنش کرده است. در این وضعیت، دیگر اتحاد آتلانتیک تضمینی بر جامعیت قلمرو ترکیه نبوده و اسرائیل نیز تبدیل به دشمنی برای این کشور شده است.

در حالی که آنکارا روابطش با واشنگتن را بدون تنش نگه داشته، لحن برخورد ترکیه با تل‌آویو از زمان مجادله لفظی رجب طیب اردوغان نخست‌وزیر ترکیه و شیمون پرز رئیس رژیم صهیونیستی در اجلاس داووس و رویدادهای دیپلماتیک مرتبط با سریال تلویزیونی "دره گرگ‌ها" ی ترکیه، متشنج شده است.

×#؛ هرج و مرج‌های عراق و ایجاد منطقه شبه مستقل کردستان، کشورهای همسایه را واداشته تا ضمن همکاری با یکدیگر تأثیرات ناشی از این وقایع را خنثی کنند. این همکاری به ویژه از زمانی که واشنگتن می‌کوشد تا با بی‌ثبات‌سازی کشورهای همسایه عراق آن‌ها را از بازی عراق خارج کند، بیشتر شده است.

از جمله این تلاش‌های آمریکا می‌توان به حمایت پنهانی ایالات متحده و رژیم صهیونیستی از گروه تروریستی "پ.ک.ک" در ترکیه و شاخه دیگری از آن به نام "پژاک" که در ایران فعالیت می‌کند و همچنین تروریست‌های فعال در سوریه اشاره کرد. در نتیجه این اقدامات، محور ایران سوریه جای خود را به مثلث ایران سوریه ترکیه داده است. این اتحاد جدید از یک مشروعیت تاریخی بهره می‌برد که در هیچ اتحاد مشابه دیگری دیده نمی‌شود.

از زمان انقلاب اسلامی، ایران تحت رهبری شیعیان قرار گرفت. همچنین پس از آنکه پل برمر، اولین حاکم نظامی آمریکا در عراق، حزب بعث این کشور را نابود کرد، سوریه به عنوان حاکم بلامنازع اردوگاه سکولار مطرح شد. در نهایت نیز ترکیه که وارث امپراطوری عثمانی به شمار می‌رود به عنوان نماینده مسلمانان سنی مطرح شده است.

در نتیجه، اتحاد این سه کشور تقریباً کل حوزه سیاست‌ها و عقاید خاورمیانه را تحت پوشش خود قرار داده است. بطوریکه چنین اتحادی پرده‌ای بر سیاست "تفرقه بیانداز و حکومت کن" اندخته است. سیاستی که موجب شده بود قدرت‌های استعماری با موفقیت بتواند بر منطقه پهناور خاورمیانه مسلط شوند.

بطور خاص باید گفت که مثلث ایران سوریه ترکیه، پایانی بر "فتنه" یعنی جنگ میان سنی‌ها و شیعیان است.

×#؛ روند "بعث‌زدایی" عراق یا به عبارتی ردیابی و شکار افسران اجرائی سابق این کشور موجب شکل‌گیری مهاجرت‌های انبوهی

شده است. بطوریکه طی شش سال، بیش از یک میلیون عراقی به سوریه مهاجرت کرده‌اند. البته سوریه نیز به خوبی از مهمانان عرب خود پذیرائی کرده و به آن‌ها اجازه تحصیل و دسترسی به سیستم بهداشتی را نیز داده است. اگرچه در ابتدا ورود این موج عظیم از مهاجران موجب بروز یک بحران جدی اقتصادی برای سوریه شد، اما به محض آن که این کشور توانست بحران مذکور را هضم کند، شاهد بود که تعداد زیادی کارشناس و مدیران شایسته و باسابقه را در اختیار دارد که می‌توانند تحرک و پویائی تازه‌ای به سوریه ببخشند.

215×#; درگیری‌هایی که بوسیله ایالات متحده در یمن بروز کرد، خانواده سلطنتی سعودی را واداشت تا از سیاست ملک عبدالله در دلجوئی و تلطیف روابط با سوریه و ایران، حمایت کنند. در نتیجه از حریری که از خانواده‌های لبنانی سعودی است، خواسته شد تا با بشار اسد آشتی کرده و مشروعیت نیروهای مسلح مقاومت لبنان را به رسمیت بشناسد. در انتخابات پارلمانی سال 2009 که طی آن اگرچه ژنرال میشل عون و حزب‌الله برنده اکثریت آرا شدند اما اکثریت کرسی‌های پارلمانی توسط ائتلاف حریری حامی آمریکا و مسیحیان افراطی راست‌گرا کسب شد. در این زمان و با توجه به تغییرات منطقه‌ای، نتایج نه چندان مثبت این انتخابات نیز معنای دیگری به خود گرفت و راه را برای تشکیل یک دولت وحدت ملی باز کرد. این در حالی بود که جنگ‌طلبانی همچون ولید جنبلاط مجبور شدند تا با تغییر 180 درجه‌ای خود را هم‌رنگ جماعت کنند!

این گزارش در ادامه با اشاره به برخی تلاش‌های واشنگتن برای برهم زدن ثبات این اتحاد سه جانبه می‌نویسد: تلاش‌های چند باره ژنرال‌های فاسد سوریه برای سرنگوی بشار اسد، حتی پیش از آنکه آن‌ها بتوانند کاری انجام دهند، شکست خورد. همچنین حملات چندگانه‌ای که با هدایت سازمان سیا و در استان‌های غیرفارسی زبان ایران انجام شد نیز نتوانست تا هیچ گونه شورش و طغیان جدائی‌طلبانه‌ای را برانگیزاند. کودتای رنگینی نیز که از سوی سازمان سیا و "ام‌آی 6" سازمان‌دهی شده بود و قرار بود بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری ایران اجرا شود، با حضور میلیونی مردم ایران در صحنه، شکست خورد. در نهایت در مورد ترکیه نیز مشخص شد که واشنگتن قادر به بهره‌گیری از "گلا دیو" (شبکه سری اروپا) برای به قدرت رساندن یک دیکتاتوری نظامی در این کشور نیست. از سوی دیگر در حالی که ژنرال‌های ترک نیز دیگر چندان به "کمالیسم" و یا عقاید آتاترک وفادار نیستند، حزب اسلامی عدالت و توسعه نیز به دنبال خلع سلاح گلا دیوی ترکیه است.

میسان در ادامه گزارش خود می‌نویسد: واشنگتن و تل‌آویو همچنین از پرونده‌های جعلی و دروغین نیز برای موجه جلوه دادن اقدامات نظامی خود استفاده کرده‌اند. از این رو آن‌ها از سال 2007 ادعا می‌کردند که اسرائیل یک مرکز تحقیقاتی هسته‌ای نظامی را در سوریه کشف و بمباران کرده است. و این در حالی است که ایران به دنبال توسعه وسیع چنین برنامه‌هایی است. این گزارش می‌افزاید: اخیراً نیز آمریکا و اسرائیل سوریه را متهم کرده‌اند که موشک‌های اسکاد را به حزب‌الله لبنان داده است. اما باید توجه داشت که چنین اتهاماتی چندان معتبرتر از ادعاهای آمریکا پیش از حمله به عراق مبنی بر مجهز بودن صدام به تسلیحات کشتار جمعی نیست. همچنین نیروهای حافظ صلح سازمان ملل متحد در لبنان نیز وجود موشک‌های اسکاد در این کشور را رد کرده‌اند. میسان با اشاره به اتهامات آمریکا علیه برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران می‌نویسد: تیم‌های بازرسی بسیار زیادی از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از ایران بازدید کرده و تنها چیزی که یافته‌اند شواهدی مبنی بر غیرنظامی بودن فعالیت‌های ایران است. گزارش ولترنت در ادامه به مسئله ورود روسیه به صحنه سیاست‌های منطقه‌ای پرداخته و می‌نویسد: فقدان تاثیرگذاری آمریکا به حدی آشکار و قابل لمس است که ژنرال دیوید پترائوس، فرمانده نیروهای آمریکائی مستقر در خاورمیانه نیز زنگ‌های هشدار را در واشنگتن به صدا درآورده است.

میسان می‌افزاید: از دیدگاه پترائوس، اقدامات اسرائیلی‌ها در فلسطین و به ویژه در عراق، موجب شده است تا طرح‌های آمریکا در منطقه خنثی شده و بی‌نتیجه بماند. به علاوه آنکه وضعیت نامناست و راکد سربازان آمریکائی در عراق و افغانستان موجب شده تا سرنوشت آن‌ها بدست ترکیه، سوریه و ایران، یعنی تنها کسانی که قادر به آرام کردن جمعیت‌های متمرکز این منطقه هستند، بیافتد. در نتیجه این تحولات و طی یک دگرگونی کامل نقش‌ها، متحد استراتژیک پنتاگون (اسرائیل) تبدیل به سرباری برای آمریکا شده است و در عین حال دشمنان منطقه‌ای این کشور هم‌اکنون نقش یک حامی را بازی می‌کنند که واشنگتن بدون آن‌ها در منطقه دچار مشکلات فراوانی می‌شود.

میسان می‌افزاید: با توجه به شکست طرح‌های آمریکا برای شکل‌دهی خاورمیانه بزرگ، مسکو بار دیگر خود را وارد صحنه معادلات منطقه‌ای کرده و در همین راستا دیمیتری میدویدیف رئیس‌جمهور روسیه با غنیمت شمردن فرصت به دمشق و آنکارا سفر کرد. در خصوص رژیم صهیونیستی نیز، روسیه بار دیگر تاکید کرد که حل و فصل سیاسی درگیری‌ها می‌باید بر اساس قطعنامه‌های مرتبط سازمان ملل که شامل حق بازگشت فلسطینیان نیز می‌شود، و اصول کنفرانس مادرید (شامل برگرداندن سرزمین‌های اشغالی از جمله بیت‌المقدس شرقی و بلندی‌های جولان در ازادی امضای یک معاهده صلح)، صورت گیرد.

همچنین در مسئله فلسطین، مسکو از آشتی بین فتح و حماس حمایت کرده و در همین راستا با خالد مشعل رئیس دفتر سیاسی حماس نیز دیدار کرده است. این در حالی است که واشنگتن همواره حماس را یک سازمان تروریستی خوانده است. میسان در ادامه گزارش خود با تاکید بر اهمیت دیدار میدویدیف با مشعل می‌نویسد: این اقدام گامی قاطع برای روسیه بود، زیرا رئیس‌جمهور میدویدیف که طی سفر مشعل به مسکو، سه مرتبه از دیدار با او خودداری کرد، این بار به دمشق رفته و با او دیدار و گفتگو می‌کند. در این دیدار رئیس‌جمهوری روسیه بر شرایط حاد انسانی غزه تاکید کرد و ناخشنودی خود را از عدم تمایل واشنگتن

برای حل این مسئله ابراز داشت.

در نهایت نیز میدویدف با اشاره به تهدیدات رژیم صهیونیستی مبنی بر حمله به کاروان‌های تسلیحاتی سوریه به لبنان، به تل‌آویو در خصوص تشدید تنش‌ها هشدار داد.

بر اساس این گزارش، روسیه از ایجاد روابط حسنه اقتصادی و سیاسی بین ایران، سوریه و ترکیه حمایت می‌کند. در واقع این سه کشور وارد مرحله‌ای از همکاری‌های سطح بالا شده و با بازگشایی مرزها روابط تجاری خود را نیز تسریع بخشیده‌اند. بطوریکه اقتصاد این سه کشور که برای سال‌ها تحت تاثیر جنگ بوده، ناگهان جانی دوباره گرفت و رو به رشد گذاشت.

به نوشته میسان، روسیه نیز قصد ندارد تا خارج از این حوزه جدید شکوفائی قرار گیرد. از این رو آنکارا و مسکو بلافاصله لزوم کسب ویزا برای اتباع دو طرف را لغو کردند. و در نتیجه آن ترک‌ها قادرند بدون هیچ ساز و کار رسمی وارد روسیه شوند این در حالی است که با وجود عضویت ترکیه در ناتو و نامزدی این کشور برای پیوستن به اتحادیه اروپا، ترک‌ها چنین تسهیلاتی را از سوی اتحادیه اروپا و یا آمریکا دریافت نکرده‌اند.

همچنین مسکو در سیاستی متضاد با سیاست‌های آمریکا، کنسولگری‌های دائمی خود را در سطوح بالایی اقتصادی و دیپلماتیک، در آنکارا و دمشق تاسیس کرد.

میسان در ادامه با اشاره به کاهش شدید نفوذ آمریکا در منطقه خاورمیانه می‌نویسد: اوایل سال جاری، هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا از سوریه خواست تا از مقاومت لبنان فاصله بگیرد. اما رئیس‌جمهور بشار اسد در پاسخ به این اظهارات کلینتون، بلافاصله در کنار همتای ایرانی خود، محمود احمدی‌نژاد و سید حسن نصرالله دبیر کل حزب‌الله لبنان قرار گرفت و بطور طعنه‌آمیزی سندی را امضا کرد که عنوان آن "پیمان کاهش فاصله" بود.

این گزارش می‌افزاید: اگرچه به دلیل کوتاه بودن این دیدار، خالد مشعل نتوانست در آن حاضر شود اما حماس هم در روند مورد توافق سوریه، ایران و لبنان مشارکت داشت.

سردبیر ولترنت با بیان این مطلب که رئیس‌جمهور باراک اوباما نیز در پاسخ به اقدام سوریه، تحریم‌های اقتصادی علیه این کشور را تا دو سال دیگر تمدید کرد، به تلاش‌های روسیه برای نزدیک شدن به کشورهای مهم خاورمیانه اشاره کرده است و می‌نویسد: روسیه در حال تکمیل نیروگاه هسته‌ای بوشهر بوده و در اندیشه ساخت نیروگاه‌های جدیدی نیز در این کشور است، از سوی دیگر روسیه بزودی نیروگاه اتمی را با مبلغ 20 میلیارد دلار در ترکیه خواست ساخت که طی هفت سال به بهره‌برداری می‌رسد. پروژه مشابهی نیز در سوریه در دست مطالعه است تا کمبود برق را در منطقه‌ای که زیر بمباران‌های اسرائیل قرار دارد و مهم‌ترین مانع بر سر راه توسعه اقتصادی سوریه محسوب می‌شود، جبران کند.

این گزارش می‌افزاید: از دیدگاه خاورمیانه‌ای، اشتیاق روسیه برای ساخت چنین نیروگاه‌هایی بیشتر از آن‌که به دلایل تجاری باشد، به دلیل تامین ابزاری است که برای تسریع روند توسعه اقتصادی که غربی‌ها از دیرباز مخالف آن بوده‌اند، مورد نیاز است. به علاوه آنکه "استروپترانگاز" و "گازپروم" نیز از انتقال گاز سوریه به لبنان اطمینان حاصل خواهند کرد. زیرا اسرائیل مانع از بهره‌برداری بیروت از ذخایر عظیم دریائی خود می‌شود.

میسان می‌افزاید: از لحاظ نظامی، روسیه پایگاه نظامی دریائی جدید خود را در روسیه مستقر کرده است. که این امر نیز موجب بازگشت توازن قوا در منطقه مدیترانه می‌شود. منطقه‌ای از زمان انحلال شوروی نقش روسیه در آن بسیار کم شده است.

این گزارش با بیان این مطلب روسیه در شرف تحویل موشک‌های "اس 300" به تهران است، می‌افزاید: دیپلمات‌های روسیه تصریح کرده‌اند که آن‌ها اتهامات غرب در رابطه با برنامه روسیه و ایران برای ساخت تسلیحات هسته‌ای را قبول ندارند. از سوی دیگر با توجه به پروتکل کشورهای حاشیه دریای خزر مبنی بر تامین اسلحه در صورت حمله به یکی از این کشورها، رئیس‌جمهوری روسیه نیز از احتمال دخالت مستقیم روسیه در صورت حمله آمریکا به ایران سخن گفته است؛ اقدامی که می‌تواند منجر به بروز جنگ جهانی سوم شود.

میدویدیف همچنین طرح عاری‌سازی منطقه خاورمیانه از تسلیحات هسته‌ای را تایید کرده است. طرحی که مسئله نابودی زرادخانه هسته‌ای رژیم صهیونیستی را، که اخیراً در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز مطرح شده، شامل می‌شود. از سوی دیگر روسیه برای نزدیک شدن به ترکیه نیز، اهمیت ویژه‌ای برای کمک به ترکیه برای حل نزاع تاریخی این کشور با یونان و ارمنستان، قائل است. بنابراین آنکارا می‌تواند بطور دائمی از تل‌آویو و واشنگتن دور شده و استقلال کامل خود را بازیابد. در همین راستا نیز گام‌هایی مهم توسط رئیس‌جمهور عبدالله گل و همتای ارمنی او برداشته شده است تا با نفي مشکلات 95 ساله دو کشور، ترکیه و ارمنستان روابط دیپلماتیک خود را شروع کنند.

در مورد یونان نیز رجب طیب اردوغان طی يك دیدار تاریخی به این کشور، روند آشتی دریای اژه را که از زمان جنگ جهانی دوم متوقف شده بود، از سر گرفت.

میسان توضیح می‌دهد: آنکارا با در هم گسیختن استراتژی ایالات متحده در دریای سیاه و خزر، سرمایه‌گذاری عظیم روسیه در ساخت خطوط لوله بین "سامسون" و "جیحون" را پذیرفت.

آنکارا همچنین در حال بررسی مشارکت احتمالی در پروژه لوله‌کشی گاز "جریان جنوبی" روسیه است. امری که اگر اتفاق بیافتد موجب بی‌تاثیر شدن پروژه "نابوکو" می‌شود که مورد حمایت ایالات متحده و اتحادیه اروپا است.

میسان در انتهای گزارش خود در رابطه با مثلث قدرت جدید ایران سوریه ترکیه در خاورمیانه می‌نویسد: در نهایت، حمایت روسیه می‌تواند منجر به تضمین پایداری مثلث تهران دمشق آنکارا در برابر خصومت‌ورزی‌های ایالات متحده و اتحادیه اروپا شود.

در حقیقت موازنه استراتژیک خاورمیانه تغییر کرده و موج حیرت ناشی از آن می‌تواند به قفقاز نیز سرایت کند.

